

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	R. Posthouwer	Datum	16 april 2019
Doorkiesnummer	030 – 28 63654	Ons kenmerk	6146611
E-mail	r.posthouwer@utrecht.nl	Onderwerp	Plan van aanpak Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma U10
Bijlage(n)	1 (plan van aanpak REP)	Beleidsveld	Ruimtelijke ontwikkeling

Geachte leden van de raad,

Hierbij sturen wij u het plan van aanpak voor het opstellen van een Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma (REP) voor de U10 gemeenten toe. Op 18 april a.s. in de RIB en op 16 mei in de commissie S&R gaat u in gesprek over (het proces van) het REP en het plan van aanpak.

Aanleiding

De Metropoolregio Utrecht (MRU) is de snelst groeiende regio van Nederland en één van de meest competitieve regio's van Europa. Dit succes is niet vanzelfsprekend en moet gekoesterd worden, maar zorgt ook voor uitdagingen op allerlei terreinen. En vooral veel druk op de ruimte.

Er is een tekort aan verschillende woningentypen in alle segmenten, er zijn wachtlijsten en woningprijzen blijven oplopen. Werklocaties lopen vol. De verwachting is dat er tot 2040 tenminste 104.000 woningen en 80.000 banen bij moeten komen. De populariteit van deze regio zorgt ook voor toenemende knelpunten in het mobiliteitssysteem. Dit systeem is op bepaalde plekken en momenten overbelast en loopt verder vast als er geen actie wordt ondernomen. Daarbij komt nog dat het Rijk op korte termijn van de regio's een Regionale Energie Strategie (RES) vraagt, dat inzichtelijk maakt wat de energievraag van de regio is en hoe de regio zelf op een duurzame wijze in deze energievraag gaat voorzien. Verder zijn het groen in en om de stad en het ons omringende landschap zeer waardevol, en dat moet zichtbaar blijven en terugkomen in alle plannen.

Om de groei in goede banen te leiden is door de regio U10 in 2017 een Ruimtelijk-Economische Koers (REK) opgesteld (in uw raad besproken op 2 november 2017). In deze koers zijn principes geformuleerd die richtinggevend zijn voor de duurzame ontwikkeling van de regio tot **“Ontmoetingsplek voor Gezond Stedelijk Leven”**:

- *Utrecht is in 2040 de internationaal erkende regio voor life sciences, gezondheid en duurzaamheid;*
- *Gemeenten in de regio zijn economisch complementair;*
- *We kiezen voor een ongedeelde regio met voldoende woningen voor alle doelgroepen;*
- *We groeien, met voorrang, op binnenstedelijke locaties. Dat leidt tot kwaliteit en interactie;*
- *We geven voorrang aan duurzame mobiliteit;*
- *Groen, landschap en cultuurhistorie leveren een onmisbare bijdrage aan de stedelijke regio*

Burgemeester en Wethouders

Datum 16 april 2019
Ons kenmerk 6146611

Het is nu zaak de REK tot uitvoering te brengen door te werken aan een Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma voor de regio, het REP. Daarvoor is het bijgevoegde plan van aanpak opgesteld.

Doel van het REP

Het hoofddoel van het REP is te komen tot een regionaal gedragen integraal ruimtelijk perspectief en programma als ontwikkelingsrichting van deze regio tot 2040 op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, groen (incl. recreatie, landschap) en energie. Al deze opgaven hebben een sociale dimensie, waarbij ook het voorzieningenniveau mee moet groeien met de groei van de regio.

Dit regionale perspectief en programma hebben voorts tot doel om:

- Commitment en samenwerking te organiseren tussen gemeenten, andere overheden en private partners (beleid en uitvoering);
- De uitvoering op regionale schaal daadkrachtig en opgavegericht op te pakken;
- De lobby richting hogere overheden en private investeerders succesvoller maken, door een sterke, gezamenlijke en eenduidige boodschap uit te dragen.

Analyserapporten als bouwstenen

Als vervolg op de REK is in het afgelopen jaar gewerkt aan een viertal rapporten, te weten:

- Knooppunten van provincie uitgelicht: NL CS (in opdracht van U10 en de provincie door Vereniging Deltametropool; juni 2018),
- Locatieonderzoek woningbouw U16 (in opdracht van U10 en de provincie door bureau Site Urban Development; november 2018)
- Economisch Beeld U10 (als verdieping op het Economisch Beeld PU+; door Rienstra beleidsonderzoek en beleidsadvies; medio 2018).
- Regionale Energiestrategie

Deze analyserapporten geven inzicht in de huidige situatie en de dynamiek in de Utrechtse regio. Ze zijn uitgevoerd door onafhankelijke onderzoeksbureaus die vanuit hun eigen expertise de opgaven in beeld hebben gebracht.

Deze zijn u per [brief van 9 januari](#) (kenmerk 5899805/20190108IK) aangeboden. U kunt ze [hier](#) bekijken en downloaden.

Voor een evenwichtig en integraal perspectief is het nodig om ook rond groen en landschap over een goede analyse te beschikken. Daaraan wordt momenteel gewerkt. Ook andere bronnen zullen worden gezien op bruikbaarheid voor het REP.

De rapporten zijn behandeld op de U10 bestuurstafels en aan alle gemeenten voorgelegd met de vraag om deze als bouwstenen te gebruiken voor het op te stellen Ruimtelijk Economisch Perspectief en programma. Het college beschouwt de analyses als een eerste beeld en als logische inbreng voor het opstellen van een REP en heeft derhalve ingestemd met het gebruik van de rapporten als zodanig. Voor de raden is op 30 januari 2019 een apart U10 Beraad(t) in Zeist georganiseerd om de raden te informeren over de rapporten, en het vervolgproces naar het Ruimtelijk Economisch Perspectief en programma (REP). Het U10 Beraad(t) kende een hoge opkomst met ruim 160 raadsleden.

Stip op de horizon

Op 6 maart 2019 is een werksessie georganiseerd waarbij een delegatie van de U16 colleges aanwezig was, als een bestuurlijk vertrekpunt voor het proces om te komen tot het REP. Tijdens deze werksessie hebben bestuurders onder meer met elkaar verkend hoe deze regio de grote maatschappelijke opgaven kan accommoderen op een wijze dat deze regio zich ontwikkelt (en onderscheidt van andere regio's) tot dé ontmoetingsplek voor Gezond Stedelijk Leven.

Plan van Aanpak REP

Aan alle colleges is gevraagd om het nu voorliggende Plan van Aanpak vast te stellen. Wij hebben dit gedaan, waarbij wij voor het vervolg aandacht vragen voor een goede balans tussen verdichten en vergroenen en de bovenlokale behoefte aan maatschappelijke voorzieningen (e,e,a, in lijn met het Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen).

In dit plan van aanpak is uitgewerkt hoe we tot een Ruimtelijk Economisch Perspectief en programma willen komen, waarbij de focus in eerste instantie ligt om een contour van een ruimtelijk perspectief op te leveren in oktober 2019. Vanuit deze contour zal verder gewerkt worden aan een Ruimtelijk Economisch Perspectief en programma dat naar verwachting eind 2020 aan alle colleges en raden ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

In het plan van aanpak is aandacht besteed aan doel, resultaat, scope, fasering, governance en fasering.

Stappen naar de contour in het najaar

In het najaar wordt bestuurlijk vastgesteld wat op hoofdlijnen de wenselijke ontwikkeling van de regio is (REP). Dit is geen volledig uitgewerkt voorkeursperspectief, maar geeft zoekgebieden die de U16 een eerste basis geeft om input te leveren aan flankerende processen zoals het BO MIRT, een eerste bod voor de Regionale Energie Strategie en de Provinciale Omgevingsvisie.

- Om dit te bereiken is als eerste stap een beoordelingskader nodig (oftewel een uitwerking van de vastgestelde REK).
- Tot aan de zomer worden verschillende integrale ruimtelijke modellen opgesteld.
- Gedurende de zomermaanden worden deze modellen beoordeeld en doorgerekend op effectiviteit voor uiteenlopende aspecten van ruimtelijke ontwikkeling. In het beoordelingskader staan de grenzen waarbinnen en met welke impact een bepaald model wordt afgewogen.
- Parallel wordt gestart met programmering van de no regrets (realistische plannen die niet strijdig zijn met de regionale opgave lange termijn).

Raakvlakken met andere trajecten

Het proces om te komen tot een integraal ruimtelijk perspectief vindt tegelijkertijd plaats met verschillende andere trajecten op provinciale en landelijke schaal die raakvlakken hebben met het REP. Enkele trajecten waarmee het REP verbonden is, zijn:

1. Het MIRT onderzoek van rijk en regio in U Ned verband;
2. Regionale Energie Strategie U16 (RES);
3. De Provinciale Omgevingsvisie (POVI);
4. Het Toekomstbeeld OV (TBOV);
5. De actualisatie van de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU).

Door middel van regelmatige afstemming/interactie/samenwerking met deze verschillende processen wordt beoogd om synergievoordelen te realiseren. Daarnaast kan de regio (colleges en raden) door middel van het REP een goede regionale inbreng leveren in de andere processen.

Burgemeester en Wethouders

Datum 16 april 2019
Ons kenmerk 6146611

Betrokkenheid gemeenteraden

In algemene zin is het van belang om in alle gemeenteraden te komen tot uniforme besluitvorming over het beoordelingskader voor het integraal ruimtelijk perspectief en de contouren van het ruimtelijk perspectief (ontwikkelingsrichting op hoofdlijnen vertaald in zoekgebieden voor specifieke functies). Daarom wordt het plan van aanpak gedeeld met de raden en zowel het beoordelingskader als de contouren aan alle raden voorgelegd voor besluitvorming in het najaar 2019 respectievelijk voorjaar 2020. Dit zijn tussenstappen op weg naar het eindproduct. In dit plan is het proces voor de totstandkoming van het REP opgenomen inclusief voorstellen voor momenten waarop uw raad zich kan uitspreken.

Ter informatie en consultatie voorafgaande aan besluitvorming, worden deze producten gedeeld in U10 Beraden in juni 2019 en begin oktober 2019. Voor de fases 3 en 4 wordt dit later uitgewerkt. Uiteindelijk wordt uiteraard ook de besluitvorming over de eindproducten van het REP – het integrale ruimtelijke perspectief en programma – via colleges aan de raden ter vaststelling aangeboden.

Raakvlak met proces RSU2040

Zoals wij u per [brief van 25 januari](#) (kenmerk 5667891/190122-kv) hebben gemeld is er een sterke inhoudelijke overlap tussen de (te actualiseren) Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) en het regionale REP. De RSU2040 vormt de basis voor de inbreng vanuit Utrecht. De andere kant op maken we in de voorbereiding van het REP keuzes over ontwikkeling en fasering vanuit een regionaal perspectief, die weer input kunnen zijn voor de RSU.

Voorafgaande aan de raadsconsultatie en besluitvorming over de regionale contour zal uw raad worden geconsulteerd over het ontwikkelperspectief dat in het kader van de RSU2040 wordt opgesteld. De vraag die daarbij centraal staat is welk aandeel de stad levert aan de regionale ontwikkelbehoefte, met inzicht in de mogelijke ontwikkel- en transformatielocaties. Vóór de zomer wordt hiervoor een eerste beeld aan uw raad voorgelegd.

Graag wisselen wij nader met u van gedachten over het plan van aanpak, het proces de komende maanden en uw wensen daarbij.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,